SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 284/2014-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. mája 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. A., D. A. a D. A., zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Natália Borsosová, s. r. o., Ul. biskupa Királya 6, Komárno, konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. Natálie Borsosovej, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 180/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. A., D. A. a D. A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2014 doručená sťažnosť Ľ. A., D. A. a D. A. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Natália Borsosová, s. r. o., Ul. biskupa Királya 6, Komárno, konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. Natálie Borsosovej, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 180/2005 po 9. marci 2011 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia v procesnom postavení žalobcov sa žalobou doručenou okresnému súdu 14. augusta 2001 domáhali zaplatenia peňažného plnenia spolu s príslušenstvom.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú:

„Na základe sťažnosti sťažovateľov pre porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov Ústavný súd SR nálezom č. k. I. ÚS 417/2010-45 z 9. 3. 2011 rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom Okresného súdu Levice v konaní sp. zn. 14 C/180/2005 porušené bolo. Okresnému súdu Levice bolo ďalším výrokom uvedeného nálezu prikázané konať v uvedenej veci bez zbytočných prieťahov a tretím výrokom bolo každému zo sťažovateľov priznané primerané finančné zadosťučinenie po 3 000,- eur. Ostatným výrokom bola sťažovateľom priznaná náhrada trov právneho zastúpenia.“

Z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 14 C 180/2005 ústavný súd zistil, že po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 417/2010-45 z 9. marca 2011 okresný súd vec prerokoval na pojednávaní 17. marca 2011, ktorého sa sťažovatelia nezúčastnili a svoju neúčasť nijako neospravedlnili. Dňa 4. mája 2011 vykonal okresný súd ohliadku na mieste samom a 27. júna 2011 na pojednávaní vyhlásil rozsudok č. k. 14 C 180/2005-753. Odvolanie sťažovateľov z 5. augusta 2011 zákonný sudca doručoval protistrane 11. augusta 2011. Spis bol predložený Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) 31. augusta 2011. Krajský súd uznesením sp. zn. 7 Co 109/2011 z 27. januára 2012 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa s poukazom na § 221 ods. 1 písm. f) a h) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Na pojednávaní 20. marca 2012 sudca

vypočul prítomných účastníkov konania a pojednávanie odročil z dôvodu zabezpečenia listinných dôkazov. Na pojednávaní 22. mája 2012 bola vec prerokovaná a odročená na 12. jún 2012 na vyhlásenie rozsudku. Rozsudok č. k. 14 C 180/2005-971 z 12. júna 2012 sťažovatelia napadli odvolaním 3. júla 2012. Po doručení odvolania na vyjadrenie protistrane bola vec predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní 2. augusta 2012. Krajský súd 29. novembra 2012 vrátil spis okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní s pokynom na vydanie opravného uznesenia. Po vydaní opravného uznesenia sp. zn. 14 C 180/2005 zo 7. decembra 2012 okresný súd opätovne predložil spis 16. januára 2013 krajskému súdu, ktorý napadnutý rozsudok súdu 1. stupňa v spojení s opravným uznesením potvrdil svojím rozsudkom sp. zn. 7 Co 179/2012 z 25. apríla 2012. Dňa 2. júla 2013 zákonný sudca písomne vyzval právnych zástupcov účastníkov na špecifikáciu trov konania a 5. novembra 2013 vykonal verifikáciu prepočtu uplatnených trov. Na žiadosť Okresnej prokuratúry Levice jej bol 10. januára 2014 zaslaný spisový materiál. Okresná prokuratúra Levice vrátila spis okresnému súdu 31. marca 2014. Uznesením sp. zn. 14 C 180/2005 zo 7. apríla 2014 okresný súd rozhodol o náhrade trov konania.

Podľa názoru sťažovateľov *„Neefektívne správanie porušovateľa, ktoré v spojitosti s celkovou dĺžkou súdneho konania a už Ústavným súdom SR konštatovanými prieťahmi majú za následok ďalšie prieťahy v konaní, keďže aj rozhodovanie o trovách konania požíva ústavnoprávnu ochranu. Porušovateľ, vzhľadom na celkovú dĺžku konania a už zistené prieťahy, naďalej po 9. 3. 2011 nekoná sústredene a efektívne, teda nekoná tak, aby odstránil stav právnej neistoty sťažovateľov, najmä keď odvolací súd zrušil aj v poradí druhý rozsudok vo veci a po predložení veci na odvolacie konanie o v poradí treťom rozsudku vo veci, odvolací súd spis vrátil porušovateľovi za účelom vydania opravného rozhodnutia, pričom sťažovatelia už vo svojom odvolaní proti uvedenému rozsudku na nesprávnosť označenia predmetu konania v záhlaví uvedeného rozsudku poukázali. Napriek právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej, súd od nadobudnutia jeho právoplatnosti dňa 3. 9. 2013 do dnešného dňa právoplatne nerozhodol o trovách konania, pričom stav právnej neistoty sa odstráni len právoplatným rozhodnutím.“*.

Sťažovatelia sa domáhajú priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume po 5 000 € pre každého z nich, ktoré zdôvodňujú takto: *„Vzhľadom na popísané konkrétne*

okolnosti prípadu sťažovateľov ako aj celkovú dĺžku konania, pri zohľadnení intenzity a rozsahu trvania porušenia práv sťažovateľov majú sťažovatelia za to, že samotné konštatovanie porušenia ich práv po 9. 3. 2011, napriek skoršiemu príkazu ústavného súdu konať bez zbytočných prieťahov, nie sú dostatočnou satisfakciou, a že nimi navrhnutá výška finančného zadosťučinenia je primeraná ich stavu právnej neistoty z dôvodov uvedených v tejto sťažnosti.“

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva Ľ. A., D. A. a D. A. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C/180/2005 po 9. 3. 2011 porušené boli.

2. Ľ. A., D. A. a D. A. priznáva primerané finančné zadosťučinenie, každému v sume po 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Levice povinný im zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.

3. Ľ. A., D. A. a D. A. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia (za 3 úkony právnej služby podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. - prevzatie a príprava, spísanie ústavnej sťažnosti, vyjadrenie, ktorých výška bude vyčíslená dodatočne), ktorú je Okresný súd Levice povinný zaplatiť na účet ich právneho zástupcu - Advokátskej kancelárii..., a to dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovatelia namietajú, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 180/205 po 9. marci 2011 došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...

V zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich prípadné porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania sťažnosti spoločne.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v namietanom konaní v posudzovanom období (teda po 9. marci 2011, keď bol vydaný nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 417/2010) postupoval plynulo, bez zbytočných prieťahov, aj keď možno pripustiť, že jeho činnosť mohla byť efektívnejšia [zrušenie rozsudku sp. zn. 14 C 180/2005 z 27. júna 2011 krajským súdom z dôvodov podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP, potreba vydať opravné uznesenie k rozsudku sp. zn. 14 C 180/2005 z 12. júna 2012, prekročenie lehoty na rozhodnutie o náhrade trov konania].

V súvislosti s uvedeným zistením ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo

možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vzal ústavný súd do úvahy predovšetkým posudzované obdobie, druh a povahu súdneho konania, charakter neefektívnej činnosti okresného súdu, ako aj skutočnosť, že v tomto konaní už raz porušenie základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru vyslovil. Zohľadnil i skutočnosť, že konanie vo veci samej je právoplatne skončené a že v čase rozhodovania ústavného súdu bolo už rozhodnuté i o náhrade trov konania, a dospel k záveru, že postup okresného súdu v namietanom konaní nebol poznamenaný prieťahmi takej intenzity, že by ich bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2014